

SVERIGES FISKEVATTENÄGAREFÖRBUND

REMISSYTTRANDE

2013-12-20

Ert datum 2013-10-08

Ert dnr M2013/2436/Nm

Miljödepartementet

103 33 Stockholm

Vattenverksamhetsutredningens delbetänkande *Ny tid ny prövning* – förslag till ändrade vattenrättsliga regler (SOU 2013:69)

Sveriges Fiskevattenägareförbund har tagit del av Vattenverksamhetsutredningens delbetänkande *Ny tid ny prövning* – förslag till vattenrättsliga regler. Vi önskar lämna följande synpunkter.

Sammanfattning

Kraftverksutbyggnaden med tillhörande sjöregleringar är den företeelse som medfört störst negativ påverkan på vattensystemens fysiska miljö, fiskevatten och fiskeresurs.

Sveriges Fiskevattenägareförbund välkomnar att vattenverksamheten åläggs ett modernt och ökat miljöansvar och tillstyrker de tankegångar och förslag som läggs fram i delbetänkandet. Det är angeläget att vattenkraften underställs miljöprövning enligt miljöbalken på samma sätt som annan miljöskadlig verksamhet samt att övriga bestämmelser möjliggör att vattenanläggningar och vattenverksamheter kan utformas och bedrivas i enlighet med miljöbalkens krav. Vår förhoppning är att vi även kan ställa oss positiva till det mer konkreta förslagspaket som ska levereras i slutbetänkandet.

Med de rättsliga verktygen på plats vill vi betona vikten av att tillräckliga resurser satsas på de juridiska processer som utifrån författningsförslagen skall leda fram till förbättrade förutsättningar för fisk och övrigt biologiskt liv i påverkade sjöar och vattendrag. Lagförändringen måste med andra ord snabbt leda till processer som genererar konkreta åtgärder.

Mark- och fiskevatten är landsbygdens produktionsmedel. Sveriges unika fiskevatten och fiskeresurs har en stor potential för framtida landsbygdsnäringsar som kan hålla liv i och utveckla landets glesbygder. Sveriges Fiskevattenägareförbund vill framhålla betydelsen av att fiskerättsägarna i egenskap av sakägare får en aktiv roll, och deras intressen tillgodoses, när vattenverksamheten ska åläggas ett större ansvar.

Kapitel 6 – Rättskraft

Utredningen föreslår att 5 § första stycket i MP (Lag om införande av miljöbalken) förtydligas genom ett angivande om att det endast är de frågor som har prövats i äldre beslut m.m. som har rättskraft enligt 24 kap. 1 § första stycket MB (Miljöbalken). Vidare föreslås ett nytt andra stycke för att förtydliga att rättskraften omfattar även urminnes hävd, privilegiebrev och andra sådana särskilda rättigheter att förfoga över vatten som avses i 2 kap. 41 § ÄVL (Vattenlagen 1918:523). Dessutom att 34 § MP upphävs då paragrafen blir onödig till följd av första ändringen.

Sveriges Fiskevattenägareförbund tillstyrker förslagen till författningsförändringar.

Kapitel 7 – Ny prövning av äldre tillstånd och rättigheter

Utredningen föreslår ett system med ny prövning av de tillstånd som har meddelats före miljöbalkens ikraftträdande och de äldre rättigheter som alltjämt har rättskraft. Bestämmelserna beskrivs som en form av övergångsbestämmelser eftersom de innebär en anpassning av tidigare tillstånd och rättigheter till miljöbalkens krav. Författningsbestämmelserna placeras i MP som 19 a-f §§. Förslaget innefattar i nuläget inte all vattenverksamhet utan enbart tillståndspliktiga vattenregleringar, vattenbortledningar och vattenöverledningar samt för ändamålet uppförda vattenanläggningar.

Utredaren föreslår att Havs- och vattenmyndigheten får i uppdrag att i samråd med Kammarkollegiet och Energimyndigheten, ta fram vägledande prioriteringsgrunder för den nya prövningen av vattenverksamheter. Med stöd av vägledningen ska sedan länsstyrelserna besluta vilka verksamheter och/eller anläggningar som behöver tillstånd enligt miljöbalken och förelägga dessa verksamhetsutövare, eller de som ansvarar för anläggningarnas underhåll, att söka tillstånd. Prövningen enligt miljöbalken ska ske som om det vore en helt ny verksamhet eller anläggning.

Sveriges Fiskevattenägareförbund tillstyrker förslagen.

Kapitel 8 – Rådighetsinskränkningar och ersättningsrätt

Utredningen föreslår att en ersättningsbestämmelse införs i 19 g § MP. Bestämmelsen ger innehavare av tillstånd till vattenanläggning och den vattenverksamhet som bedrivs vid anläggningen, rätt till ersättning, i de fall tillståndsprövningen enligt 19 a § innebär att det allmänna inskränker den tidigare medgivna användningen av mark eller byggnad så att pågående markanvändning inom berörd del av fastigheten avsevärt försvåras eller upphör. Bestämmelsen gäller även innehavare av lagligförklarad vattenanläggning och vattenverksamhet samt innehavare av sådan särskild rättighet att förfoga över vattnet som avses i 2 kap. 41 § ÄVL. Bestämmelsen föreslås endast gälla under en övergångstid om 10 år.

Sveriges Fiskevattenägareförbund tillstyrker förslaget.

Kapitel 9 – Prövningens omfattning och ändringstillstånd

Utredningens utgångspunkt är att prövningens omfattning vid ändring ska vara densamma för miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet. Vid ändring av en verksamhet ska tillståndet som huvudregel omfatta hela verksamheten. Utredningen föreslår emellertid att tillståndet, om det är lämpligt, får begränsas till att enbart avse ändringen (ändringstillstånd). Författningsändringen förs enligt förslaget in i en ny paragraf i MB, 16 kap. 2 b §, och åtföljs av en ändring i 24 kap. 1 § MB. Detta innebär att 24 kap. 5 § andra och tredje stycket miljöbalken blir tillämpliga även vid ändringstillstånd för vattenverksamhet.

Sveriges Fiskevattenägareförbund tillstyrker förslaget.

Kapitel 11 – Generella föreskrifter för vattenverksamhet

Utredningen föreslår att det införs ett bemyndigande för regeringen att meddela generella föreskrifter för vattenverksamheter, motsvarande det som finns för miljöfarlig verksamhet i 9 kap. 5 § MB. Bemyndigandet förs in i en ny paragraf i MB, 11 kap. 9 c §, och åtföljs av en ändring i 24 kap. 1 § MB.

Förslaget innefattar att Havs- och vattenmyndigheten ges i uppdrag att, efter samråd med Kammarkollegiet, bedöma om det är möjligt att beträffande vattenkraftverk, dammar och vattenöverledningar, fastställa lämpliga och generellt tillämpbara föreskrifter om försiktighetsmått och i förekommande fall utarbeta förslag till sådana föreskrifter.

Sveriges Fiskevattenägareförbund tillstyrker förslaget.

Kapitel 12 – Tidsbegränsade tillstånd

Utredningen föreslår att regeringen med stöd av sitt bemyndigande i 16 kap. 2 a § MB bör ange för vilka typer av verksamheter och anläggningar tillstånd normalt ska tidsbegränsas. Utredningen anser att tidsbegränsade tillstånd alltid ska meddelas vid tillstånd till vattenuttag, vattenreglering, vattenbortledning och vattenöverledning.

Sveriges Fiskevattenägareförbund tillstyrker förslaget.

Kapitel 13 – Miljörapport

Utredningen föreslår att det införs ett bemyndigande för regeringen att föreskriva att även den som bedriver vattenverksamhet ska lämna miljörapport till tillsynsmyndigheten. Bestämmelsen förs in i ny paragraf i MB, 26 kap. 20 a §.

Sveriges Fiskevattenägareförbund tillstyrker förslaget.

Kapitel 14 – Konsekvenser av utredningens förslag

Sveriges Fiskevattenägareförbund efterlyser en utförlig beskrivning av de positiva effekter som utredningens förslag i förlängningen förväntas få för fiskevattnens potential som landsbygdsnäring, i synnerhet fisketurismen. Dessa värden motiverar i sig självt behovet av nya vattenrättsliga regler. I både utbyggda och outbyggda vattendrag förvaltas fisket på många håll i fiskevårdsområden eller samfällighetsföreningar, som är sammanslutningar av fiskerättsägare. Fiskerätten är en resurs för fastigheterna och ägarna. Fiskerättsägarna är sakägare i förhållande till de ingrepp som vattenkraften har medfört. I den förestående anpassningen av vattenkraftens villkor till modern miljölagstiftning är det viktigt att sakägarna till fisket och fiskerätten får en framträdande roll och deras intressen blir väl tillgodosedda.

Med vänlig hälsning

SVERIGES FISKEVATTENÄGAREFÖRBUND

Thomas Lennartsson
Förbundsdirektör

Sveriges fiskevattenägareförbund
Lilla Böslid 146
305 96 Eldsberga
Tel. 0702-70 83 24
Epost. thomas.lennartsson@vattenagarna.se
www.vattenagarna.se